

i betragtning, hvilken rente den i det foregående finansår udlånte kapital har afkastet, dels har set bort fra de rentefri lån. Det kan dog oplyses, at den store post på 68 mill. kr., udgørende renter af „udlån og tilgodehavender“, er sammensat af et beløb på 53,4 mill. kr., udgørende forventede renter af de boligstøttelån, der administreres under Kongeriget Danmarks Hypotekbank, og 14,6 mill. kr. som forventede renter af de øvrige udlån.

Idet der henvises til den af statsaktivbogholderiet udfærdigede „oversigt over statens udlån pr. 1. april 1954“, jfr. vedlagte bilag 1, skal man knytte følgende bemærkninger til oversigtsbilaget:

Samtlige kapital- og rentebeløb er taget fra statsregnskabet for 1953—54, således at kapitalerne angiver udlånet pr. 31. marts 1954 og renterne renteindtægten i 1953—54. Beløb på under 1 000 kr. er (efter forhøjelse eller nedsættelse) ikke anført. Ex tuto bemærkes, at man normalt ikke vil kunne sætte den indtjente rente i noget procentmæssigt forhold til det pågældende låns hovedstol, hvilket i de fleste tilfælde skyldes den omstændighed, at lånemassen i regnskabsårets løb har undergået væsentlige ændringer som følge af til- og afgang.

Endvidere anføres, at det er vanskeligt at give et helt nøjagtigt overblik over statens udlånsvirksomhed, da lånene administreres gennem en række forskelligartede organer. Man har fundet det rigtigst at udelade fondene, men har dog gjort en undtagelse, forsåvidt angår jordfonden, jfr. herom nærmere senere i nærværende skrivelse.

De forskellige udlån er i det omfang, hvor det har været gørligt, opført under det bevilgende fagministerium. For enkelte lånegrupper vedkommende har det ikke været muligt at følge dette hovedprincip. Som eksempel kan anføres automobil lån, der af et flertal af ministerierne bevilges embedsmænd til indkøb af et motorkøretøj til brug i tjenesten. Da disse og lignende lån alle administreres af statsaktivforvaltningen, har man anført dem under udlån under finansministeriet under betegnelsen „forskellige udlån“. Endvidere har man — bl. a. for ikke at gøre den i forvejen omfangsrige oversigt ganske uoverskuelig — opført „lån til forskellige institutioner“ under et særligt afsnit i stedet for at anbringe dem enkeltvis under de fagministerier, hvor de rettelig henhører. Udlånene til denne gruppe androg ultimo marts måned 1954 106 675 000 kr., jfr. den udførlige specifikation på statsregnskabet pag. 483—85. Renterne af denne udlånsgruppe føres på een konto, renteindtægten androg i finansåret 1953—54 3 909 000 kr., jfr. pag. 527 i statsregnskabet.

Endelig er rentefri lån, der pr. 31. marts 1954 androg ialt ca. 26,5 mill. kr., jfr. specifikationen på statsregnskabet pag. 485—86, heller ikke sondret ud i grupper og derefter anbragt under de pågældende fagministerier. Rentefritagelsen er i det overvejende antal tilfælde hjemlet i henhold til bevillingsmyndighedernes afgørelse. Det vil i denne forbindelse formentlig være rigtigst at henlede opmærksomheden på, at der udover de i denne gruppe anførte lån, der helt igennem er rentefri, findes betydelige rentefri udlån under de beløb på henholdsvis ca. 65,3 mill. kr. og ca. 29,8 mill. kr., ca. 121 mill. kr. og godt 4,2 mill. kr., der pr. 31. marts 1954 var udlånt til henholdsvis arbejderboliger på landet, statshusmandsbrug oprettet på egen jord og havebrug. Forholdet vil blive nærmere omtalt i nærværende skrivelse under afsnit B., C. og D. Hvor stor en del af den samlede udlånsmasse der således er ydet som rentefri, kan ikke angives, da det først vil kunne oplyses efter en detailleret, stærkt tidkrævende og i nogen måde bekostelig gennemgang af samtlige enkeltlån under deforskellige lånekategorier.

Som det fremgår af oversigtsbilaget, er der i anmærkningsrubrikken i enkelte tilfælde henvist til nærværende skrivelse, idet rentebestemmelserne er så brogede og mangfoldige, at der ikke har kunnet redegøres kort for dem i den nævnte rubrik. Dette gælder således i særdeleshed:

A. De på bilagets side 4 opførte, af boligministeriet bevilgede, under Kongeriget Danmarks Hypotekbank administrerede „boligstøttelån“: